

Latgales iela pēdējās desmitgadēs

Pagājušā gadsimta 90-tajos gados, pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas, līdztekus pārmaiņām visā valstī, arī PSRS laikā radītie rūpniecības uzņēmumi Rēzeknē piedzīvoja krīzi un pakāpeniski tika likvidēti. Taču neskatoties uz sarežģīto transformācijas periodu, relatīvi īsā laikā Latvijai izdevās kļūt par modernu demokrātisku, eiropesisku valsti un atgriezties savā kultūrvēsturiskajā telpā.¹ 1995. gadā pilsētas dome apspirināja pilsētas labiekārtošanas un sanitārās attīrīšanas plānu, uzsverot, ka par tā realizāciju atbildīgi ir ne tikai komunālie dienesti, bet arī uzņēmumu, dienestu un organizāciju vadītāji. Latgales ielas kontekstā tas, galvenokārt, paredzēja apkārtnes sakopšanas darbus, ēku fasāžu remontu, trotuāra remontu attiecīgo uzņēmumu vai saimnieku teritorijās, kā arī gājēju celiņa iekārtošanu pa diagonāli no Dārzu ielas uz Latgales ielu.² 1995. gadā pilsētas arhitekts Māris Ģeģeris pauda ideju par Latgales ielas vai tās posma transformēšanu gājēju ielā, taču šī iniciatīva netika realizēta.³

Sākoties jaunam gadsimtam, ielā turpināja rindoties lielāki un mazāki veikali, kafejnīcas, biroji.⁴ Raksturīgi, ielas ēku pirmajos stāvos darbojās dažādas bodes un veikaliņi.⁵ Sabiedrībā un pašvaldībā tika ģenerētas un izskatītas idejas par ielas atjaunošanu, saglabājot vēsturiskās detaļas arhitektūrā, kas rezultātā mūsdienās tika veiksmīgi īstenotas.⁶ Kopš 20. gadsimta 90-tajiem gadiem bijušajā kinoteātra "Rēzekne" ēkā darbojās teātra studija "Joriks".⁷ 2002. gadā darbu sāka salons-bārs "Mols", kas atrodas Latgales ielā 22/24, un bija interesanta novitāte pilsētā, turklāt izcēla Latgales mākslinieku jaunradi.⁸

2009. gadā Latgales ielā posmā starp Bukmuižas un Kr. Barona ielu tika uzstādīts luksofors ar skaņas signālu un jauna gājēju pāreja, kas ir īpaši lietderīga cilvēkiem ar redzes traucējumiem. Jauninājumi tika veikti Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta "Satiksmes drošības uzlabošana Rēzeknes pilsētā, izveidojot gājēju pāreju Latgales ielā" ietvaros.⁹

2014. gada sākumā tika pieņemts lēmums par teātra studijas "Joriks" pārcelšanu no kādreizējā kinoteātra "Rēzekne" ēkas uz telpām Atbrīvošanas alejā 97, kur Padomju laikos

¹ <https://enciklopedija.lv/skirklis/22218-Latvijas-neatkaribas-atjaunošana>

² Rēzeknes Vēstis. - ISSN 1407-9488. - Nr.54 (1995, 22. aprīlis)

³ Rēzeknes Vēstis. - ISSN 1407-9488. - 1995, 8. aprīlis, 3. lpp.

⁴ Rēzekne septiņos stāstos. Rīga: Nacionālais apgāds, 2002, 14.-15. lpp.

⁵ Rūsiņa, L., Rēzekne. Latgales garīgā centra aprises, 11. lpp.

⁶ Diena (2001, 24. septembris), 5. lpp.

⁷ <https://www.zudusilatvija.lv/objects/object/39042/>

⁸ Rēzeknes Vēstis. - ISSN 1407-9488. - Nr.17 (2002, 9. februāris), 9. lpp.

⁹ Rēzeknes Vēstis. - ISSN 1407-9488. - Nr. 10 (2009, 6. oktobris), 3. lpp.

darbojās kinoteātris “Zvaigzne”, bet vēlāk – naktsklubs “Rēvis”.^{10 11} Savukārt, 2015. gadā ēka Latgales ielā 54 tika nojaukta.

Dažas no ievērojamākajām 21. gadsimta pārmaiņām Latgales ielā ir saistītas ar ielas rekonstrukcijas darbiem. 2015. gadā Rēzeknes pilsētas dome slēdza līgumu par tehniskā projekta izstrādes uzsākšanu Latgales ielas un tai piederošās teritorijas rekonstrukcijai.¹² Ielas pārbūve tika uzsākta 2017. gada otrajā pusē projekta “Latgales ielas posma no Daugavpils ielas līdz Kr.Barona ielai un Ludzas ielas infrastruktūras pārbūve, uzlabojot Rēzeknes pilsētas satiksmes funkcionalitāti un nodrošinot teritorijas uzņēmējdarbības attīstībai” Nr. 6.1.4.2/17/I/001 ietvaros.¹³ Balstoties uz būvdarbu vadītāja sniegto informāciju, projekta galvenais mērķis ir bijis veikt Latgales ielas un Ludzas ielas rekonstrukciju, novēršot infrastruktūras pārrāvumus pilsētā un radot alternatīvu maršrutu tranzīta un kravas transportam, atdalot to no vietējās nozīmes sabiedriskā transporta plūsmām.¹⁴

Rekonstrukcijas ietvaros tika veidoti brauktuves paplašinājumi, kas nodrošina ērtu kustības trajektoriju smagajiem transportlīdzekļiem. Ielā uzstādītas jaunas autobusu pieturvietas ar saīsinātiem izvērsuma un sakļaušanās joslas garumiem. Vairākās vietās ielā abu brauktuviņu pusēs izveidoti transportlīdzekļu stāvvietas paplašinājumi stāvēšanai paralēli brauktuves malai. Uz ietvēm veidota plata laukakmeņu josla, lai vizuāli nodalītu gājēju un transportlīdzekļu satiksmes telpas, ierīkota arī josla velobraucējiem, kā arī uzlikta ceļa apmales no sarkanā granīta.¹⁵ Tika sakārtota lietus ūdens kanalizācijas sistēma Daugavpils ielā, kas palīdz novērst Latgales ielas applūšanas risku, kā arī nomainīta visas ielas apgaismojuma sistēma.¹⁶ Laukums pie pieminekļa “Rēzeknes atbrīvotājiem” tika labiekārtots – uzstādīti jauni soliņi, jauns apgaismojums, kā arī izveidots celiņš uz gājēju ielu, kur abi saplūst. Arī Audriņu traģēdijas upuru piemiņas vieta tika labiekārtota – ceļš uz to veidots no melnā akmens, savukārt, ceļa sākumā sienu rotā Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas audzēkņu radīts arhitektūras iniciēta dizaina attēls ar rožu motīvu, bet vieta pie sienas ar piemiņas plāksni ir apgaismota un iekārtota ziedu nolikšanai.¹⁷

Neparasti atradumi tika konstatēti ielas pārbūves procesa laikā. Pāraktajā zemē 1,50-2m dziļumā pie tirgus laukuma tika atklāti cilvēku kaulu fragmenti un daļēji atsegts apbedījums.

¹⁰ <https://latgalesdati.du.lv/notikums/7389>

¹¹ Rēzeknes Vēstis - ISSN 1407-9488. – Nr. 11 (2014, 23. janvāris), 5. lpp.

¹² Rēzeknes Vēstnesis. Nr. 5 (2015, 14. marts), 14. lpp.

¹³ <https://rezekne.lv/istenotie-projekti/daugavpils-latgales-un-ludzas-ielu-parbuve/>

¹⁴ <https://rezekne.lv/2017/10/30/sakusies-daugavpils-ielas-posma-un-latgales-ielas-parbuve/>

¹⁵ Rēzeknes Vēstnesis. Nr. 23 (2018, 16. jūnijs), 3. lpp.

¹⁶ <https://rezekne.lv/istenotie-projekti/daugavpils-latgales-un-ludzas-ielu-parbuve/>

¹⁷ Rēzeknes Vēstis - ISSN 1407-9488. – Nr. 46 (2018, 26.aprīlis), 3. lpp.

Balstoties uz Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas secinājumiem, nekādas arheoloģiski nozīmīgas liecības par vēsturiskajiem apbedījumiem netika konstatētas, taču kultūrvēsturisko nozīmi atradumi nav zaudējuši. Atklājumi tiek saistīti ar blakus esošo Rēzeknes viduslaiku kapsētas atrašanās vietu (laukums pie Centrāltirgus) un kapsētas izmantošanas laiku.^{18 19}

2018. gada 30. septembrī, līdztekus Miķeļdienas pasākumiem, rekonstruētā Latgales iela tika svinīgi atklāta. Svētku programmas ietvaros notika lielā atklāšana, koncerti kā arī Miķeļdienas gadatirgus.²⁰ Kopš 2018. gada Miķeļdienas atzīmēšana un gadatirgus Rēzeknē katru gadu ir noticis Latgales ielā, un kas jau ir kļuvusi par tradīciju. Iela pēc rekonstrukcijas kļuvis vēl pievilcīgāka, kā arī ir iecienīta un neatņemama Rēzeknes tūrisma sastāvdaļa.²¹

¹⁸ <https://rezekne.lv/2018/05/21/arheologiskie-atradumi-latgales-iela/>

¹⁹ Latgales Laiks. - ISSN 1407-9208. - Nr. 46, (2018, 11. jūnijs), 6. lpp.

²⁰ Панорама Резекне - ISSN 1407-9593. – № 39 (28 сентября 2018), [1.] lpp.

²¹ <https://rezekne.lv/ko-redzet/latgales-ielas-prospekts/>